Οἱ Πνευματικοὶ Πατέρες

Τοῦ Μητροπολίτου
Καισαριανῆς, Βύρωνος & Ὑμηττοῦ
Δανιήλ

Στήν Ἐκκλησία μας ἔχει ἀναπτυχθεῖ μιά ἰδιαίτερη σχέσι ἀνάμεσα στόν πιστό καί στόν κληρικό. Ἡ σχέσι πατρότητος - υἱότητος. Πνευματικός πατέρας εἶναι ὁ κληρικός καί τέκνον πνευματικόν ὁ πιστός. Γι' αὐτό καί οἱ κληρικοί τῆς Ἐκκλησίας μας ἀποκαλοῦνται καί προσφωνοῦνται «πάτερ» ἤ «πατέρες». Αὐτό ἐκφράζει αὐτή τήν σχέσι πού δημιουργεῖται καί ὑπάρχει μέσα στό Σῶμα τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ σχέσι αὐτή τῆς πατρότητος - υἱότητος εἶναι ἕνα μέγεθος οὐσιαστικό στήν ἐκκλησιαστική μας ζωή καί θά ἔλεγα ὅτι καί ἀποτελεῖ ἰδιαίτερο γνώρισμα τῆς Ἐκκλησίας μας, ἡ ὁποία χαρακτηρίζεται καί ἀπό τό γεγονός αὐτό πατερική.

Πνευματικοί πατέρες θεωροῦνται ἐκεῖνοι οἱ κληρικοί πού εἶναι οἱ κατ' ἄνθρωπον συντελεστές τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτοί πού ὁδηγοῦν στήν πνευματική ὕπαρξι. Αὐτοί πού ἑτοιμάζουν μέ τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ τούς πολίτες τῆς Βασιλείας τῶν οὐρανῶν καί γεμίζουν πληρώνουν μέ ἀνθρώπινες ψυχές τόν Παράδεισο. Οἱ πατέρες αὐτοί ἐνεργοῦν μέσα στό μυστήριο τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων τήν πνευματική τους γέννησι, αὐτήν πού ἀπεκάλυψε ὁ Κύριός μας στόν *«ἄρχοντα τῶν Ἰουδαίων»* Νικόδημο πού τόν ἐπισκέφθηκε μιά νύκτα.

Τίς συντεταγμένες τῆς πνευματικῆς πατρότητος ἐχάραξε ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ὁ ὁποῖος προσδιόρισε ὅτι ἡ πνευματική ἀναγέννησι τοῦ ἀνθρώπου γίνεται *«ἐν Χριστῷ»* καί *«διά τοῦ εὐαγγελίου»*.

Οἱ Πατέρες τῶν πιστῶν εἶναι ἐν Χριστῷ πατέρες καί τά πνευματικά τους τέκνα γίνονται μέσω αὐτῶν, ὄχι δικά τους, ἀλλά -οὐσιαστικά καί κύρια- *«τοῦ Χριστοῦ»* τέκνα. Αὐτό σημαίνει, ὅτι γιά νά ἀξιωθεῖ ἀπό τήν Χάρη τοῦ Θεοῦ κάποιος κληρικός στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ νά γίνει πατέρας, πρέπει νά εἶναι ὁ ἴδιος *«ἐν Χριστῷ»*, δηλαδή ἀναγεννημένος, ἀληθινό τέκνο τοῦ Θεοῦ, τοῦ ΜΟΝΟΥ κατ' οὐσίαν ΠΑΤΡΟΣ.

Ἄν δέν ὑπάρχει αὐτή ἡ προϋπόθεση δέν μπορεῖ νά ὁδηγήση κανείς στήν ἐν Χριστῷ ἀναγέννηση. Δέν γεννᾶ πνευματικά. Δέν ὁδηγεῖ στήν σωτηρία. Ὄχι δέ σπάνια, ὅσοι σφετερίζονται τήν ἰδιότητα τοῦ πνευματικοῦ πατέρα, καταντοῦν *«πατρυιοί»*, γιατί ἀντί νά ὁδηγοῦν στήν ἐν Χριστῷ ἐλευθερία, ὑποτάσσουν *«τά πνευματικά τους τέκνα»* στόν ἑαυτό τους, δημιουργώντας θύματα καί ὄργανα ὑπηρετικά στούς ὁποιουσδήποτε σκοπούς τους. Μή δυνάμενοι νά ἀναγεννήσουν *«διά τοῦ εὐαγγελίου»*, δέν γεννοῦν *«ἐν Χριστῷ»*, ἀλλά *«ἐν πλάνῃ καί ἁμαρτίᾳ»*. Προσφέρουν δηλαδή μιά γέννηση, πού ἰσοδυναμεῖ μέ θάνατο.

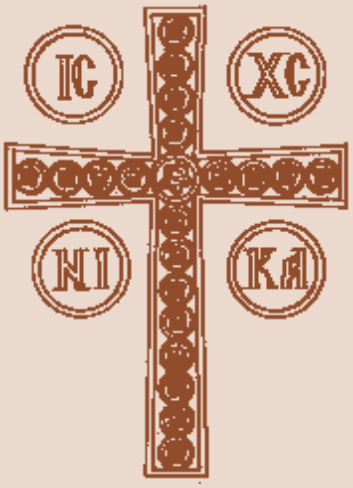
Καί αὐτό συμβαίνει μέ τούς αἱρετικούς, οἱ ὁποῖοι σφετερίζονται καί καταχρῶνται τήν ἰδιότητα τῆς πνευματικῆς πατρότητος.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἀδιανόητη χωρίς Πατέρες ἐν Χριστῷ, πού ὁδηγοῦν στήν ἐν Χριστῷ ἀναγέννηση τά πνευματικά τους τέκνα. Οἱ Πατέρες ἀποτελοῦν τήν συνέχεια τῆς εἰσαχθείσης στόν κόσμο διά τῆς σαρκώσεως τοῦ Θεοῦ Λόγου νέας ζωῆς, τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς. Οἱ Πατέρες ὅλων τῶν ἐποχῶν εἶναι διάδοχοι τῶν Ἀποστόλων, ὄχι ἁπλῶς στήν ἀνάληψη τῶν διοικητικῶν καί πρακτικῶν καθηκόντων, ἀλλά κυρίως στήν συνέχισι τῆς *«καινῆς κτίσεως»*, τοῦ ἀποκεκαλυμμένου νέου τρόπου ζωῆς - ὑπάρξεως. Ὁ νέος τρόπος ζωῆς - ὑπάρξεως ἐκφράζεται καί πραγματώνεται ὡς ὀρθόδοξη πίστη καί φρόνημα, ὡς δοξολογία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ ἐν ἀληθείᾳ καί ὡς τριαδοκεντρική ζωή καί κοινωνία.

Στήν ἱστορία τῆς Ἐκκλησίας αὐτή ἡ σχέση πνευματικοῦ πατρός - πνευματικοῦ τέκνου μένει ἀκατάλυτη. Κοντά στούς ἁγίους πατέρες γεννῶνται οἱ ἅγιοι πατέρες. Ὁ Μέγας Ἀθανάσιος κοντά στόν Μέγα Ἀντώνιο, ὁ Μέγας Βασίλειος κοντά στούς Γέροντες τῆς ἐρήμου. Ἔτσι νοοῦμε

τήν φαινομενική ἀπολυτότητα, ἀλλά καί τίς ἀληθινές διαστάσεις τῆς ἀκόλουθης φράσεως τῶν Ἀποστολικῶν Διαταγῶν βιβλίου τοῦ δ΄ αἰῶνος: *«Οὗτος διδάσκαλος εὐσεβείας, οὗτος μετά Θεόν πατήρ ἡμῶν, δι' ὕδατος καί πνεύματος ἀναγεννήσας ἡμᾶς»*.

Τό ἔργο τῆς Ἐκκλησίας στόν κόσμο εἶναι μιά συνεχής (ἀνα)γέννηση, ἡ ὁποία εἶναι ἀδύνατη, ἄν δέν ὑπάρχουν πραγματικοί πνευματικοί πατέρες. Μέσα ἀπό τό πρῖσμα αὐτό θά πρέπει νά δοῦμε, πιστεύω, καί τήν σημερινή -συνεχῶς αὐξανομένη- καταφυγή τόσων ἀνθρώπων καί μάλιστα νέων, στούς χώρους τῆς πνευματικῆς ἀναγεννήσεως, τίς ἐνορίες καί τά μοναστήρια, γιά τήν ἀναζήτηση πνευματικῶν πατέρων. Ἔτσι καταλαβαίνουμε, πώς καί στούς κρίσιμους καιρούς μας τό Πατρικό Χέρι τοῦ Θεοῦ δέν ἔπαυσε νά βοηθεῖ καί νά κατευθύνει τόν Λαό μας.



ΕΚΔΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΕΠΤΑΛΟΦΟΣ Α.Β.Ε.Ε., ΤΗΛ: 210 92 14 820, www. eptalofos.com.gr

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ
ΚΑΙΣΑΡΙΑΝΗΣ, ΒΥΡΩΝΟΣ ΚΑΙ ΥΜΗΤΤΟΥ



ΟΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΠΑΤΕΡΕΣ